Учѣте ся брати мои,
Думайте читайте:

И чужому научайтесь
Свого не цурайтесь,

СВОБОДА

„Въ своей хатѣ своя правда

И сила и воля“
Шевченко.

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“.

Число 37 | ДЖЕРСІ СІТІ. Н. Д. Середа 24-го Октобра 1894. | ГОДЪ II

ВЪ ОБОРОНѢ ПРАВДЫ.

Василіаньскій монахъ Пл. Филясъ пишущій въ „Душпастерѣ“ свою статію:

„Внутрнѣйша сила чоловѣка,“ зôбравъ въ послѣднôмъ числѣ „Душпастыра,“ всю свою внутренну силу пересадной ревности, немилосердно вдаривъ по ланитѣ руске галицке священьство: закидуючи му предь лицемъ цѣлого свѣта и всѣхъ людей крайну недбалôсть въ сповненю тыхъ обовязкôвъ духовного званія, а рускій народъ въ Галичинѣ. змалювавъ дуже чорными красками, назвавъ найтемнѣйшимъ въ дѣлѣ религіи, найзабобоннѣйшимъ, безъ всякого религійного пôчутя, тôлько тримаючимъ ся внѣшной формы ралигіи. святотацкимъ и т. д.

Я, котрый стаю въ оборонѣ правды и не руководжу ся нѣякими пристрастями, отверто скажу що: „fignram“ repetitionis о. іеромонаха,“ подану въ 17. числѣ „Душпастыра“ уважаю за огидный нападъ на честь руского галицкого священьства, мого рôдного народа и зъ обуренемъ протестую!

Сли холоднокровно розважимо въ якихъ днесь стосункахъ політичныхъ и економичныхъ знаходить ся руске галицке священьство и рускій простолюдинъ, то смѣло сказати можемо: що нашѝ священники суть вѣрный отбитокъ галилейскихъ рыбакôвъ проповѣдавшихъ благовѣсть Распятаго, а нашъ народъ при схилку девятнайцятого столѣтія, то живѝ ходящѝ христіяне першихъ вѣкôвъ!

На патверджене сказаного нами во честь и славу нашихъ священникôвъ, не треба шукати довго доказôвъ. Люде зъ университетскимъ образованемъ удаляють ся и закопують ся у сельску глушъ, де забутѝ широкимъ свѣтомъ свое горе борять одъ заранія молодыхъ лѣтъ, ажь доки не ляжуть въ домовину, похованѝ на убогôмъ сельскôмъ цминтарѣ въ тѣни старой липы. Нѣякій мармуровый памятникъ на оздобить ихъ могилы, скрôмъ деревяного креста, утесаного рукою старого гробаря!..

Но кôлько то горя и злиднѣвъ, невзгодъ и бѣды, журбы и нужды переболѣти, пеперетерпѣти, перенести мусить днесь рускій священникъ въ Галичинѣ нѣмъ спôчне у сырой?!..

Якъ тяженькій есть его обовязокъ: яко душпастыра, яко отця родины, яко просвѣтителя народа, яко русина патріота!

Нема другого на свѣтѣ священьства, котребъ сповняло такъ точно тôлько обовязкôвъ якъ руске въ Галичинѣ. Протое чоломъ передъ такимъ клиромъ и честь и слава ему!

Бо не той солдатъ герой, що безпечно сидить въ касарнѣ, але той, що середъ граду куль и гуку арматъ, бореть ся наче левъ за ôтчину. Не тимъ належить ся слава и честь що въ монастирахъ при готовой мисцѣ и лижцѣ спасають душу, але тимъ, котрѝ середъ невзгôдъ и пристрастей житейскихъ середъ темноты новочасныхъ системôвъ, держать евангельскій самопалъ свѣтла, правды и стоять опоромъ вражой силѣ до загину!

Неодпокутованый грѣхъ вчинили вы о. іеромонахъ, наколи въ пересадной вашой ревности ложно закинули крайну недбалôсть рускому галицкому священьству въ сповненю своихъ обовязкôвъ и посунулисьте до крайности ваше очернене пишучи: же „90 процентъ руского народа въ Галичинѣ не мае найменьшого понятія о Бозѣ, не знае зъ ôдки онъ взявъ ся тутъ на земли и яка его цѣль житя; 90 прц. Русинôвъ лежить погруженый въ найсоромнѣйшихъ забобонахъ и свои сповѣди ôдправляе святотатски – а то все черезъ недбалôсть священьства.

Такъ немилосердно очернивъ монахъ руске священьство и рускій народъ и на те такъ огидне очернене нѣкто и не обôзвавъ ся въ оборонѣ правды въ краевыхъ газетахъ.

Мыбъ були также замовчали, слибъ були не добачили куда стремить непрошеный реформаторъ.

Тутъ вылѣзло шило зъ мѣшка, Наглядная тенденція монаха есть: очернити, понижити, представити неумѣлымъ, недбалымъ нашъ клиръ, щобъ зъ ложной ипотезы тягнути консеквенцію и нашимъ ворогамъ представити пекучу потребу радикального зреформованя галицкой руской церкви.

Тое радикальне зреформоване наступить тодѣ, якъ на владычнôмъ престолѣ засядуть василіяньско-іезуитскѝ амфибіи а въ кождôмъ селѣ буде новый непорочный Сарницкій зо своею Бронцею.

Tunc o felix Golicia благоденьствуй! А я utinam falsus vates sim. о. Филясъ въ своей глупотѣ и незнаню руской бувальщины пытае ся: чому у насъ въ Галичинѣ бѣднѝ церкви, чому чаша не зъ золота, чому агнецъ зъ чорной муки, чому свѣчки не восковѝ? На се скажемо: Nemo dat quod non habet – бо що татары не спалили, то намъ забравъ ляхъ та жидъ. – Чи понятно о. Филясъ?

> Слибъ намъ тотѝ все ôтдала
> Що у насъ пôкрали,
> „Восковѝ“ всѣмъ святымъ
> Мыбъ позапаляли.

о. Филясъ, правда, каже: „положи Господи храненіе устамъ моимъ,“ але суне ще дальше и чернить и бреше.

Пôсля сего горохляного психолога, нашъ народъ при схилку девятнайцятого вѣку, лежить погруженый въ найсоромнѣйшихъ, забобонахъ и не мае найменшого понятя о Бозѣ и о своимъ призначеню. На со грубу клевету и брехню шкода навѣть слôвъ ôдповѣдати, але щобъ показати нашому реформату якъ тѣсно въ его головѣ и якъ мало знає свѣта, то скажемо ему щобъ удавъ ся хоть и днесь до Италіи, або до Испаніи а перейшовъ ся по тамошныхъ селахъ а пересвѣдчить ся самъ въ якой темнотѣ взглядно религіи и въ якихъ забобонахъ лежить погруженый италіаньскій и испаньскій простолюдинъ. Я самъ туда походивъ и придививъ ся, то смѣло и безъ пересады кажу: що нашъ рускій селянинъ, въ порôвнаню зъ италіаньскимъ або андалузкимъ простолюдиномъ взглядомъ знаня религійного – то ще богословъ; а що тычить ся забобонôвъ, то въ порôвнаню зъ тими, въ якихъ погруженый италіянецъ або и испанецъ простолюдинъ, — то нашъ рускій, можна сказати, есть ще скептикъ чистой породы.

Мыбъ хотѣли троха бôльше де-що побалакати зъ нашимъ реформаторомъ, котрый вырвавъ ся наче той Филипъ зъ конопель и вшкваривъ дурницю, але може мае деѣхати на мисію, затримувати его не будемъ. Тôлько за кару кажемо и повелѣваемо sub obedientia monachali щобъ 40 разъ вкусивъ ся за свôй лжерѣчивый языкъ, и зо своею реформою най буде троха осторожнѣйшій.

Въ кôнци най не забуде и на се: що нашу Русь реформували вѣками огнемъ и мечемъ тай нѣчого не вдѣяли, то тымъ меньше зъ Филяса працѣ, тôлько буде хôсна що въ...

Гр. Гр.

Кводровымъ патріотникамъ польскимъ.

„Since we ough to be no less persuaded, that, the propitious smiles of Heaven can never be expected on a nation that disregards the eternal rules of order and right, wich Heaven itself has ordained.“

Ceorge Washington.

Всѣ польскѝ патріотники шовинисты въ старôмъ краю, а тутъ въ Америцѣ кводровѝ крикуны патріоты, повинни собѣ взяти якого тлумача, щобъ перевѣвъ имъ наведенѝ нами слова безсмертного героя и творця американьской свободы и записати собѣ ихъ добре въ своей замотиличеной головѣ и въ зôпсутôмъ серцю.

Юрко Вашингтонъ, сей смѣлый и безсмертный борецъ за правду, права и свободу цѣлой людскости сказавъ: нація, народъ, котрый зневажае и нѣвечить ôдвѣчнѝ законы порядка и право небомъ. то есть Богомъ установленѝ, николи надѣятись, не може на его ласку и помôчъ!

А якіи-же то одвѣчнѝ законы порядка и права, якъ не тѝ: же кождый чоловѣкъ яко единиця, а кождый народъ яко аґломерать единиць, посѣдае вже вроджене право жити своимъ житемъ свободу шукати собѣ средства до удержаня того-же житя и розвивати ся такъ умственно якъ и морально и берегти той порядокъ, якій есть мѣжь сотворѣнемъ а сотворителемъ, мѣжь Богомъ а человѣкомъ!

Коли одна нація або народъ нѣвечить и топче ногами одвѣчнѝ законы Богомъ установленѝ, якъ не тодѣ, наколи закладае невôльничѝ кайданы на другу народность и одмовляе ей вроджене право и повную свободу жити своимъ житемъ и розвивати свои душевнѝ силы пôсля ôдвѣчного порядку?!

Ктоже бôльше нѣвечивъ, сли заглянемъ до исторіи, тіи одвѣчнѝ законы якъ не бутна, горда польска шляхта разомъ зъ фанатиками ксьондзами-іезуитами накладаючи невôльниче ярмо на рускій и литовскій народъ и одбираючи право жити и жити своимъ житьемъ?!

И чижь не спало проклятє неба на польску націю, котру шляхта и попы-іезуиты репрезентовали? Чи не дойшовъ плачъ и крикъ закованыхъ рабôвъ, продираючій небеса до трону справедливого судіи, чи рука провидѣнія не начертала зловѣщихъ слôвъ: „mane tekel fares“ и чи не наступило трикратное роздѣлене Польщи? Пôльскѝ патріотники шовинисты въ старôмъ краю, и тутейшѝ кводровѝ патріоты журналисты-наймиты ксьондзôвъ долярохватôвъ, повиннѝ брати собѣ въ науку минувше и инакше поступати на будуще. Повиннѝ читати исторію, котра есть великою учителькою жизни народôвъ и единниць; она записуючи подѣи въ своей вѣчной книзѣ вчить оминати

SVOBODA
(LIBERTY.)
Weekly Paper

The only Russian political paper in this Country and has a largest circulation through the United States and is an invaluable advertising medium.

Предплата рочна 2.00
До старого краю..........2.50

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высылати подъ адресою:

To "Svoboda" Printing Office
247 Warren Str.
Jersey City, N. J.

Наша газета выходить що тыждня въ Середу.

ADVERTISING RATES:
One inch per annum...$ 10.00
„ „Six months. „ 6.00

All money or money orders should be addressed to:
„Svoboda" Printing Office
247 Warren Str.
Jersey City, N. J.

Entered at the post office at Jersey City, N. J., as second class mail matter.

минувшiй здѣланiй хибы и вказуе приклады до наслѣдованя въ будуще.

Але се тое до нынѣ не може змѣстити ся въ тѣсной и твердой головѣ польскихъ брехачôвъ редакторôвъ, платныхъ вь старôмъ краю шляхтою а ту ксьондзами.

Въ Галичинѣ пишуть тiи шовинисты по газетахъ въ пересадный способъ о переслѣдованю, мученiю поляковъ въ Нѣмеччинѣ и въ Россiи, але нехочуть въ тôмъ видѣти кары, котру терплять внуки за грѣхи прадѣдôвъ и вмѣсто стеречи ся тыхъ грѣхôвъ, що-денно поповняють ихъ въ Галичинѣ на Русинахъ: ôдбираючи имъ волю и свободу жити своимъ житемъ и хочуть щобъ Богъ збавивъ Польщу. Николи Богъ не пôйшле своей помочи той нацiи, котра зневажае, нѣвечить начертанiй Нымъ одвѣчнiй законы порядка и права людскости, якъ сказавъ вѣчной памяти отецъ американьского народа Юрко Вашингтонъ.

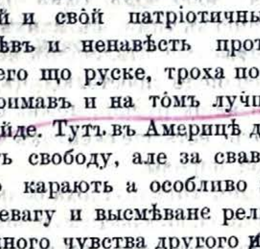
Невартъ свободы той, котрый самъ не знае зъ ней користати и другому одберае!..

Но тая польска шовинистична нетерпимость, толеранцiя, заслѣпленiе и вроджене перечене права до житя другому обявилась и уже тутъ съ польской стороны взглядно Русинôвъ а речникомъ того заслѣпленя, того дальшого прадѣдôвского грѣшеня, есть шамоцка „Polska i Litwa,“ котра на смѣхъ, на ганьбу католицкого имени есть органомъ такъ званого общества ученыхъ католикôвъ „Sedes Sapientiae!...“

Тая газета не перестае въ кождôмъ своимъ числѣ робити ослячiй напады на спокôйныхъ Русинôвъ и въ своей глупотѣ и безхарактерности высмѣвае рускихъ священникôвъ, рускiй обрядъ и руску церковь такъ унiатску якъ и православну. На дняхъ въ огидный спосôбъ обсмѣяла руского священника и руску цебковь въ Шамокинъ пишучи: що царь прислав кнутъ оправленый въ золото яко реликвiю для тамошной церкви и т. д.

Мы зъ нашой стороны радимо редактору „Polski i Litwy“ щобъ давъ собѣ спокôй и свôй патрiотичный гнѣвъ и ненавѣсть проти всего що руске, троха повстримавъ и на тôмъ лучше выйде. Тутъ въ Америцѣ дають свободу, але за сваволю карають а особливо за зневагу и высмѣване религiиного чувства другого народу, може редакторъ дôстати ся до Ивановой хаты, де буде парадувавъ въ тыхъ сподняхъ, що му ксьондзъ proboszcz подаровавъ. Совѣтуемо также не дражнити спокôйныхъ робôтникôвъ ту безъ потребы, але щось мудрого и пожиточного давати до читаня абонентамъ „Polski i Litwy.“

Въ кôнци кажемо редактору, же его ослячiй напады на Русинôвъ, то борба Don Kichota зъ вѣтраками; лучше най опамятаесь и мае милосердiе надъ своими власными, рôдными ребрами и най не наставляе ихъ марно на всесокрушенiе рускому кулаку, бо тодѣ ихъ не направить навѣть „Polska i Litwa.“

ЩО ЧУВАТИ въ СТАРОМЪ КРАЮ.

ГАЛИЧИНА въ вересни 1894.

Слава Богу. Дороги Братя, Земляки!

О грôшь дуже тяжко, а е надѣя, що буде ще тяжше. Паны бо уладили у Львовѣ выставу, поспроваджували выставцѣвъ Богъ знае ôдки; агiтацiи, щобы звиджувати выставу, зворохоблюють и простый нарôдъ, котрый тягне ся зъ послѣдного та везе свою данину до Львова чужй выставцѣ заробляють та вывозять грôшь – а въ краю остае галицка нужда, котрой нѣ на выставу не пустять, нѣ нѣхто вывезти зъ Галичины не хоче. Заробляють тй, котрымъ не потрѣбно гроша – шинкарѣ, бо на львôвской выставѣ що крокъ то шинокъ. Зероблять чужй купцѣ, заробить трохи держава на зелѣзницяхъ – а Галичина вже теперь набезпечно може пошити собѣ торбы. Выстава – цѣкава то рѣчь, агiтацiѣ великй, ну та кождый зъ пôдъ землѣ добувае и везе грошѣ до Львова. Будуть паны чухати ся – зате жиды будуть ликувати. Оно булобы троха нарôдъ повздержати вôдъ той выставы а кожде село беручи пересѣчно було бы бодай по сотцѣ заощадило на тотй тяжкй часы, якъ бы у насъ меже Русинами бувъ якiй такiй ладъ. Бя коли бачите, Русины умѣють бути солiдарнй лишь тогды, якъ вы.якъ надъ собою историчный букъ! Теперь же бука нема – тай кождый хотѣвъ бы бути наймудрѣйшимъ, кождый хотѣвъ бы и рядити – а нема кому бути дурнымъ и нема кому слухати. Деякй рускй паны, бачучй, якъ польскй конѣ кують – давай наставляти и собѣ лабы! Ну, и наставили панамъ на потѣху! Зробили собѣ на выставѣ рускй загумѣнки. Отъ якъ кому зробить ся на выставѣ (выбачте за слово.) не добре въ животѣ – а не знае куды паны на потребъ бѣгають – бѣжить просто въ корчѣ.,. Выйде зъ корчѣвъ, дивить, ся ажь тутъ якiйсь загумѣнки.. Стоить тамъ хата (пуста) церковь, коло ней хрестъ, пôдъ хрестомъ сидить дѣдъ грае на лѣры вытягне до людy руку! „Богъ да прости‘ душечко щирая! Киньте калѣцѣ немôчному бѣдному.“ – се руска выстава! На таке-жь то зôйшовъ великiй та славный рускiй нарôдъ, щобъ служивъ посмѣховищемъ та жебракомъ цѣлому свѣтови. Нарôдъ рускiй ôдтягнувъ ся вôдъ выставы, бо паны заладили не краеву галицку але польску выставу въ честь Костюшки, але кôлькомъ панамъ рускимъ захотѣлося коньче бодай у кутку постояти на паньскôмъ празнику, чей яяку косточку обличуть. Чи вжежь рускiй нарôдъ не ма нѣчо бôльше понадъ хресты, дѣдôвъ та лѣры на загумѣнкахъ? Отъ маете нашй гаразды! Доборолись мы до самого краю: гôрше ляха свои сыны Матѣрь розпинають! Якъ бы нашй люде, тотй хотъ писменнй, мали бодай дрôбку чести – то не йшли бы въ ростѣчь на шкоду власной батькôвщины. Поступали бы згôдно. Тогды була бы въ насъ сила и свѣтъ бы не посмѣхавъ ся зъ рускихъ загумѣнкôвъ... Берѣть братя собѣ отсесе на розумъ та горнѣть ся хотъ Вы тамъ до купки. На другiй разъ я Вамъ ще щось напишу.

Вашь Марко Хрѣнъ,

Допись.

Газлетонъ 15. окт. 94

Хвальна Редакцiя!

Не давали мы знати ще о собѣ николи и справдѣ думали де-некотрй нашй братя зъ иншихъ сторôнъ що мы Русины зъ Газлетону уже и не истнуемо. Причину нашого мовчаня мы скажемо и слибъ не нашй вороги та вороги тяжкй, то мыбъ були уже давно дали пôзнатись яко патрiоты и булибъ належали до нашого „Союза.“ Тутъ въ короткихъ словахъ раскажемо нашу бѣду, наше горе-лихо, котре було причиною нашого застою въ народнôмъ житю. Въ роцѣ 1888. за порадою о. Воляньского поставили мы руску церковь и здевалося, намъ тодѣ же мы на свѣтъ народились наново такъ то намъ весело и радо було. Але не довго усмѣхалось то щасте до насъ, не довго була свята згода мѣжь нами! По одходѣ о. Воляньского прiйшовъ до насъ о. Волкай Сей слуга божiй, прости Господи грѣха, припкандыбавъ до насъ голый, босый такъ, що зъ початку продававъ свой ще школьнй книжочки абы хлѣба було защо купити. Але якъ уже розгостивъ ся мѣжь нами и напхавъ свою мадярску кишеню рускимъ тяжко запрацюванымъ грошемъ, тодѣ почавъ дерти пустую голову въ гору а насъ назвавъ „бочкорами“ и не старавъ ся нѣякъ о просвѣту народа, о взбудженя у насъ руского духа, бо и самъ го не мавъ и не мае – бо мадяръ. Коли насъ о. Волкай добре здоивъ, тогда замѣнявъ ся посадою якъ жидъ съ кобылою и пôйшовъ а на его мѣсце прiйшовъ до Газлетону о. Стецовичъ, кôтрого уже перше були выгнали зъ того мѣста. Зъ одной бѣды попали мы въ другу ще гôршу одъ першой. Съ новымъ душолупцемъ трудно було вытримати и мы поставили собѣ другу руску церковь, котрою управляе о. Мартiякъ. Но того то правдивого служителя божого хотѣли намъ взяти нашй вороги и вороги руского имени. Пясайскiй бискупъ Ханатъ своимъ крутарствомъ да циганствомъ суспендувавъ не знати якимъ правомъ нашого духовмого о. Мартiяка.

Мы уже кôлька разъ писали въ словацкихъ газетахъ щобъ здѣлавъ обяснене и сказавъ на якой пôдставѣ и за що суспендувавъ, але ôнъ усе крутить и не хоче зробити намъ нѣякой сатисфакцiи.

Мы се у послѣдный разъ жадаемо ôдъ него поясненя правдивого а не брехливого въ той справѣ, бо иначе се на сухо ему не выйде и мы будемъ глядати свого права. Сли ще мае троха чести, най намъ одповѣсть въ „Свободѣ,“ котра дасть му разрѣшенiе его грѣхôвъ проти насъ.

Надѣемъ ся що хвальна редакцiя помѣстить тую нашу сумну историю и съповажанемъ пôдписуемъ ся

Урядъ братства св.
Iоана Крестителя.

ЩО НОВОГО въ АМЕРИЦѢ

Славноизвѣстный поетъ и писатель американьскiй Oliver Wendel Holmes, померъ въ тыхъ дняхъ въ Бостонѣ.

Вѣрный секретарь.

Чикаґо. Charles Anderson вкравъ у мiлiонера Гофмана Фай, у котрого бувъ за секретара, 22 тысячъ и сидить за тую дурницю въ Ивановой хатѣ.

Церковь шматярôвъ

Нашй люде уважають шматярске ремесло за найпôдлѣйше, а оно не есть таке. Въ Ню Йорку платять они мѣсту 60 тысячъ на рôкъ за те, що мають право зберати шматы и иншй рѣчи по бочкахъ и по смѣтникахъ. Тiи шматярѣ поставили собѣ свою власну церковь и кождый, чи мужчина чи женщина зъ мѣшкомъ пôдъ пахсю и зъ гачкомъ въ руцѣ, ступае перше до св. церкви помолити ся Богу, а ôттакъ йде глядати по бачкахъ.

Все черезъ пiятику.

Въ мѣсцевости Malby коло Вилкес-барре, Михаилъ Палоскiй словакъ, увôйшовъ до едного зъ тамтейшихъ сальонôвъ уже добре пôдпитый и почавъ сварити ся. Сальонiста выпровадивъ го за дверѣ. Той зô злости пôйшовъ до дому взявъ рушницю и далѣй стрѣляти кождого, кто му навинувъ ся. и такъ одного забивъ а 3-хъ тяжко пекалѣчивъ. Убiиця въ рукахъ полiцiи.

Ratujcie honor!

Тутейшй польски газеты завзываютъ бѣдный робочiй польскiй людъ, шобъ ратувавъ гоноръ американьскихъ поляковъ на львовской выставѣ.

Якъ звѣстно тутейшй поляки поставили также польско-американьскiй павилонъ и на ту цѣль зôбрано було 3.560.90 цнт. а расходу було 4.756.20 Дефицитъ сподѣвали ся покрыти спроданемъ павилону, але днесь не можуть того учинити, бо той павилонъ спродае мѣсто Львôвъ за довги. Протое треба ратувати гоноръ тыхъ, котрй не маючи чести, пропивали гроши на выставцѣ, а той гоноръ мае ратувати бѣдный польскiй робôтникъ и давати остатный центъ. Такъ то bracia зъ братôвъ шкôру луплять!

Въ Ню Йорку банкеръ шведъ О. А. Сіортомъ, збанкрутовалъ на 30 тысячъ и теперь гроши бѣдныхъ шевцовъ и роботниковъ, що тамъ вложили пропадуть.

Springfield, Ill. Въ тôмъ мѣстѣ заложилась компанія акціонеровъ съ капиталомъ 10 міліоновъ, котра буде будувати електричну колію що буде лучити Чикаґо зъ Милвавки.

Зрабували тренъ и взяли 150 тысячъ.

Смѣлй злодѣи затримали потягъ на Frederiksburg и Potamac желѣзной дорозѣ и динамитомъ розбѣли експресъ кару, взяли 150 тысячъ и пойшли со миромъ.

Допись.

Мт. Кармелъ.

Хвальна Редакція!

Якъ въ старôмъ краю поляки дѣлять рускихъ священниковъ на „poczciwych и moskalow" такъ и ту уже въ Америцѣ почала робити польска газета выходяча въ Шамокинъ.

„Poczciwym" назвала о. Лаврішина мадяроньского рапа зъ Шенандору, а moskalem, нашого духовного отця и ревного русина о. Констанкевича.

Якій то „poczciwy" о. Лавришинъ зъ Шенандору, то скажемо мы цѣлому свѣту и правду скажемо.

Що другу недѣлю доѣзджують до насъ о. Констанкевичъ на богослуженіе и завѣдують нашою церквою. Одной недѣлѣ, будучи перешкодженй, не могли приѣхати и у насъ въ тую недѣлю не було нѣякого богослуженія. Съ того хотѣвъ скористати о. Лавришинъ зъ Шенандору и обяти парохію въ Мт. Кармелъ. Той педлярь взявъ вязанку зимовыхъ панчохъ, котрыми гандлюе а у нихъ не ходить, бо тôлько въ онучахъ переробленыхъ (выбачайте за слово) зъ старыхъ ще краєвыхъ ногавиць – тай потелепавъ ся до Шамокинъ до польского ксьондза просити ласки наданя му парохіи и за се обѣцявъ бути не тôлько горячимъ католикомъ пôсля польского значеня, але и спустивъ пару зимовыхъ пончохъ за таншу цѣну.

Но ничъ тутъ не вскуравъ. Взявши свôй крамъ, потелепавъ ся до о. Коха, генерального викарія. Але и ту не спродавъ нѣчого, анѣ парохіи не выжебравъ. Що ту робити? Нашъ педлярь въ великôмъ клопотѣ, якъ той оселъ Валаама мѣжъ двома вязанками сѣна, незнаючи котру починати!..

Съ того всего поѣхавъ до Гаррисбурґа до тамошного епископа и ставъ просити, бити поклоны, але парохіи недôст... бо епископъ не мае жад... права до нашой церкви.

Коли Л...ишинъ зъ Шенандору ве...тавъ зъ Гаррисбурґу, его братъ зъ Магановой вôслав... своихъ заушниковъ, щ...бъ просили за нимъ и щобъ ôнъ мôгъ обяти ...рохію – але не для пса кобас..., не для кота сало. Съ того всего шенадорскій „pan" не дôставъ парохію въ Мт. Кармелъ тôлько титулъ „poczciwy ksiadz"

Чи знаете добрй люде яке значене мае той титулъ, высказаный польскимъ „ksiedzem" ворогомъ всего що е руске? – „poczciwy ksiadz" значить той, котрый выперъ ся руской народности, чоловѣкъ безъ чести и характеру, подлецъ, перекинчикъ скотина, подножіе и посмѣховиско того, у котрого просить ласки...

Пожалованя гôдни тй люде, котрй мають такого „poczciwego."

Мы кажемо: вонъ съ такимими!

Мы тутъ маемо ревного руского патріота и отця духовного, котрый старае ся о руску справу, а тымъ есть Высокопреподобный о. крилошанинъ Хризостомъ Констанкевичъ.

Зъ поважанемъ
Рада церковна.

НАШИ ЗНАКОМИ.

Юда. Що тобѣ такого е Иване, що ты такъ якось то скрививъ ся якъ середа на пятницю и тобѣ щось, сли мене мой очи не мылять, бракуе... може въ серединѣ не добре? то я маю ще троха такой – ты знаешь...

Иванъ. А йди геть проклятый, та не завертай и не суши моей головы ще и ты!. мене въ серединѣ не болить най тебе рѣже, коле и въ четверо згинае... а може и таки тя и такъ возьме разъ на всегда, бо якъ чую уже и въ нашôмъ селѣ появилась.

Юда. Що появилась? – може комісія, екзекуція, секвестрація на Кривого Марка що не хоче ôддати мою працю що напивъ, тай ще и мою Суру по плечахъ тарахъ таррахъ?..

Иванъ. Файна ми секвестрація! будешь видѣти – але де-тамъ, небудешь.. якъ тя цѣлого засеквеструють тай въ околотѣ вывлечуть до ямы геть, геть за село! тодѣ люцка кривда бокомъ тобѣ лѣзти буде.

Юда. Бôгме, Иване, я тебе не розумѣю, скажи то такъ по нашому, по люцки.

Иванъ. Та холера появилась въ селѣ іскаріото!... не знаешь? И тебе першого пôрве!..

Юда. Ай вай Иванъ бôй ся Бога, плюнь на мене, но такъ бридко не балакай! кого возьме, то возьме, лише не пригадуй ей мого имя.

Иванъ. Аґа іскаріоте! боишь ся вмерти, а людей ошукувати то не ма въ тебе страху? ой прійде она и по тебе! жебы ты и сто вязанокъ чоснику зъѣвъ и сто разъ бôльше смердѣвъ якъ отъ теперички, то власне такого найскорше порвае.

Юда. Слухай Иване, я знаю дуже добре же ты жида не любишь лишень въ бѣдѣ и жидови не виришь якъ тôй собацѣ – але днесь кипско и не знати чіе завтра, протое присягаю ся тобы жебы такъ мене...

Иванъ. Жебы такъ тебе холера взяла, ге?

Юда. Иваночку, такъ не кажи! тôлько ти божуся жебы мене такъ якъ видишь живого...

Иванъ. Чорты взяли!

Юда. Фе Иване! якій ты чоловѣкъ що не даси другому до слова прійти, тôлько усе съ своимъ пхаешь ся на середину торговицѣ. Я кажу щиру правду такъ дай Боже ґітесъ шабасъ, же я Марка не окривдивъ, тôлько піятика тай той писарь Крутиловичъ. Послухай!

Тому уже буде три роки саме тодѣ передъ нашими кучками а вашимъ кермешомъ (праздникомъ), якъ то Марковъ братъ Ваньо приславъ зъ Америки на ґрунтъ и я самъ и моя Сура чулисьмо на свои уха, бо сли я не брешу, выпили тогда кôлька литровъ горѣвки якъ той листъ тутъ читали, въ котрôмъ Ваньо писавъ що посылае гроши и якъ всѣ знають, що гроши Марко взявъ съ почты тай таки зъ писаромъ Крутиловичемъ попили ся у зизоватого Гершка въ мѣстѣ и пропили 25 зр. а двѣ стôвки ктось вытягнувъ зъ кишенѣ а лише 475 принѣсъ домôвъ.

Иванъ, Та то я чувъ якъ люди говорили що то у тебе се почалось и ты му якогось лиха давъ чи що.?

Юда. Не правда, брехня – слухай дальше: якъ то Марко взявъ тыхъ 475 и принѣсъ домôвъ, то таки писарь позичивъ 30 а 10 пораховавъ собѣ за фатиґу що въ мѣстѣ разомъ пили; того бы и жидъ не потрафивъ якъ той панъ Крутиловичъ.

Иванъ, Та оно и не дурно же ôнъ такій такъ пишеся – се мабуть уже съ такого мовлявъ той, накоренку та такого роду, де всѣ крутили: крутивъ его дѣдъ крутивъ и прадѣдъ и ôнъ у нихъ вдавъ ся. Его батько видишь у Росіи вмеръ замученый за політичне чи чортъ зна якесь повстане; але другй кажуть що за злодѣйство, бо дуже на політично кравъ конѣ тай го злапали конюхи тай добили.

Юда. Ехъ! що насъ тое обходить що его батько робивъ, але послухай но що ôнъ, таки писасарь, наробивъ Маркови съ тымъ Иваномъ Свинярскимъ, зъ Черемхонецъ.

На другій день, якъ йно тôлько на свѣтъ поблагословило, а я власне саме тодѣ отъ-таки тутъ мой барухелисъ отправлявъ и дивлю ся черезъ шибку и дивлю...

Иванъ. Диви ся, диви, я днесь не маю часу тебе слухати на другій разъ.

Юда. Ну, ну ґітъ.

Політика.

Царь умерае.

Въ тыхъ дняхъ за порадою лѣкарôвъ мавъ ѣхати царь на островъ Корфу, але уже за пôзно, бо хороба погôршилась и мала надѣя на лучше.

Мадаґаскаръ.

Той островъ въ языцѣ тамошныхъ мешканцѣвъ звеся: „Nosia Dambo" що значить: островъ дикихъ свинь и кто знае чи не прійде тамъ до якого великого свиньсті а мѣжъ Анґліею а Франціею – бо одна и друга хочуть сей островъ мати.

Война.

Японьскй войска приближають ся до стѣнъ головного мѣста Хинъ Пекина. Хиньскій цѣсарь запытавъ ся свого вуя Кунда чи богато ще позôстало японьскихъ кораблѣвъ и войска, то якъ учувъ що дуже а дуже, то сейчасъ здеградовавъ всѣхъ хиньскихъ ґенералôвъ.

Нема гроша,

Хины пукають до всѣхъ европейскихъ банкôвъ о позичку 20 міліоновъ дол, та годѣ дôстати.

Патріоты! Не забубайте за „НАРОДНЫЙ ДОМЪ!"

УВАГА.

Хотячй приступити до „Союза" най посылають вступне и мѣсячне до касіера.

Mr. John Glowa
Excelsior Pa.

И увѣдомити секретара пôдъ адресою.

Rev. J. Konstankiewich
144 South Franklin Str.
Shamokin Pa.

Звертаемъ увагу всѣхъ нашихъ Русиновъ, що маемо на складѣ всякй книжки школьнй букварi, читанки, ôдъ першой до третой клясы. Маемо также всякй поучаючи книжки зъ общества „Качковского" и другихъ. Маемо Молитвословы „Кормъ Души". Есть то одна зъ найкраснихъ книжокъ до моленя зъ чотырома кольороваными образками и 50 на чорнôмъ тлѣ. Такъ само маемо Исторію Руси и книгу о „Наслѣдованю Іисуса Христа" Тй книжки повинни находити ся въ кождой хатѣ руского робôтника.

Неодовга надôйдуть розличного рода образки, образы зъ рускими пôдписами.

РУСКА ТОРГОВЛЯ

СНАРЯДОВЪ ЦЕРКОВНЫХЪ ИКОНЪ, КНИГЪ И РИЗЪ

МИХАИЛА ДЫМЕТА во ЛЬВОВѢ въ ГАЛИЧИНѢ

Поручае своимъ землякамъ въ Америцѣ всякого рода вещи церковнiи а именно:

Евангелiе нового изданiя въ розличныхъ прехорошихъ оковахъ и оправахъ ôтъ 55 з. р. до 225 злр. Плащанници на полотнѣ ôтъ 18 злр. до 42 злр. на шолковой матерiи ôтъ 48 до 130 злр. Фелоны, Стихарѣ, Хоругви. Фаны, Артоси, Хлѣбницѣ, Кресты всякого рода, Патрицiи, Чашѣ, Кадилницѣ, Дарохранительницѣ, Пауки, лихтарѣ, альпаковiи, мосяжнiи, и диновiи. Всякiи книги церковнi, а особливо поручае образи до Иконостасôвъ хорошой роботи по дуже умѣренныхъ цѣнахъ, на полотнѣ якъ я посылавъ уже до Шенандоагъ Па, Фрiляндъ Па, Мiннеаполисъ Мiнн. а все були совершенно задоволени о чôмъ ся переконати можна.

Чувъ я що въ Америцѣ забераютъ ся жиды продавати церковнiи вещи и кажуть собѣ за лихiй товаръ надзвичайно дорого платити, для того прошу всѣхъ а особливо Всечестне руске Духовеньство и братства церковни, котримъ лежить на серцю украшенiе домôвъ божихъ, щобы съ своими потребами до мене удавались, я все замовленя яко Русинъ и вашъ родимецъ якъ можь найтаньше и найсовѣстнiйше виготовлю. Для того не дайте ся ошуковати отъ людей, котри не маютъ изображенiя о церковнихъ вещахъ. При замовленiяхъ або, обсталюнкахъ, прошу заразомъ и грощѣ присилати, а слибы замовленiе больше стояло якъ 200 злр. или 100 дол. то прошу долучити еще 10 злр. особно на таксу, котру треба заплатити американьскому конзулеви въ Вѣдни за потверджение рахунку.

Всяки замовленя прошу посилати черезъ „Свободу"

Цѣнники можно получити въ Редакцiи „Свободы"

Зôстаю съ почтенiемъ
Михаилъ Дыметъ.

ОДИНОКIЙ РУСКIЙ ШТОРЪ въ ОЛИФАНТѢ ПА.

Пôдъ зарядомъ
ГЕОРГIЯ ХИЛЯКА

Звѣстного руского патрiоты. Есть се найлучше заосмотреный зô всѣхъ шторôвъ во все потребнi товары и всякого рода по якъ найтаньшой цѣнѣ.

Кождый тамошный Русинъ уважаючи себе правдивымъ и щирымъ патрiотомъ, най спѣшить до свого руского штору. Особенно нашi ґаздынѣ най йдуть громадно! Нащо Юськôвъ, Шмулѣвъ спомагати? Идѣть до свого.

T. TALPASZ,
ТЕОДОЗIЙ ТАЛПАШЪ

РУСКIЙ РЕСТОРАТОРЪ И ГОТЕЛЬНИЧIЙ.

246 PEARL ST
SHAMOKIN, PA.

Недалеко рускои плебанiи.

— Добрый вечеръ, друже мой!
— Добрый вечеръ, свате!
А куда такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!

Що за Талпашъ? Звидки онъ?
— Та-жъ краянъ нашъ милый
— У него все русины
— Подкрѣпляютъ силы!...

— Що за бриндза й пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслугуе якъ братамъ!
— Танье надзвычайно!

МИХАИЛЪ ЕВЧАКЪ

Рускiй
— ЕДИНЫЙ —
КОНТРАКТОРЪ
и
БУДОВНИЧIЙ
— въ —
Вилксбаръ и околицѣ,

Его камѣнне пôдъ будову есть найлѣпше, а робота найтрвальша.

Будуе мосты и домы, мае власнi конѣ до звозу матерiялу.

Дае кериджѣ на похороны на весѣля, хрестины и т. і.

Мешкае
на River Side,
Недалеко Рускои Церкви.

BOLESLAW SEEGER

Поручае ся ласкавой памяти краянôвъ що въ его салонѣ завсе свѣже пиво и рôжнорôдни напои.

Хороша саля для забавъ и братскихъ засѣданъ.

168. Warren & Dodley Strs.
JERSEY CITY N. J.

W. BUDZYNSKI.

122 Cedar Str.
New York.
Помежи Greenwich i Washington улицями.

АГЕНТУРА КОРАБЕЛРНА И КОЛIОВА.

Спродае шифкарты на найлѣпшiй линiи морскiй на Бременъ и Гамбургъ. Посылае грошѣ до всѣхъ части свѣта.

Звертаемъ увагу, що яко свôй чоловѣкъ обходитъ ся съ людьми сумлѣнно.

ПЕРША РУСКА ГРОСЕРНЯ

Въ Джерси Сiти.

Пôдъ числомъ 102 Моррисъ улиця.

Краяне повертаючи до краю чи приходячи съ краю, няй зайдуть тамъ а будуть услужени по щыро руски.

Тамъ дасть ся имъ добру раду и пораду о всѣмъ що тôлько потребно.

НАЙБОГАТША

Гросерня и Dry Goods
І. ТАЛПАША
и Я. ЖИЛИЧА

727. Commeree Str.
ШАМОКИНЪ ПА.

Заосмотрена съ гори ажъ до долу въ найлучшiи товари съ первой руки Все свѣже.

Краяне не оминайте своихъ, бо бувъ бы великiй грѣхъ! и не слава для руского народа. не забудте

J. TALPASZ & J. ZYLICZ

D OLDENBURG
ПРЕДПРIЕМЦЯ ПОХОРОНОВЪ.

77-87 Morris Str.
Jersey City N.J.

Удавайте ся въ потребѣ до него.

F. MISSLER

106 WEST STREET
NEW YORK
А въ JERSEY CITY
111 Hudson STREET

& KRIMMERT,

Продаю найтуньше шифкарты до старого краю и посилаю грошѣ въ якъ найкоротшôмъ часѣ певно, беспечно безъ жадного клопоту.

Кôлько то уже людей посилало грошѣ до старого краю и купило у мене шифкартъ? а еще жаденъ не скарживъ ся що му була яка хиба.

Поручаюсь памяти моймъ краянамъ остаюсь съ глубокимъ поважанемъ и не забувайте на

F. MISSLER

САЛОНИСТИ!

Се иде о ваше добро познакомитись зъ нами.

Сли кто купить у насъ хоть разъ, а переконаесь що добрый зробивъ интересъ.

Зголошуйтеся до нашого складу, або посылайте о пробку (sample)
зъ глубокимъ почтенiемъ

EMANUEL GROSS.

Importer of Wines and Liqours
Головный складъ 357 Henderson Str.

38 ESSEX STR. JERSEY CITY NEW YORK.

FRANK WEIGEL

[illegible] Найтуньшiи на часъ направить кождому зигарки, зигары и все що въ закресъ годиннинкарскiй входить,

131 YORK STREET,
JERSEY CITY, N. J.

M. SINGER,

101 MORRIS STREET,
межи Washington а Warren улицями.
Jersey City.

Поручае свôй складъ винъ заграничныхъ всякого рода пива, медъ, горѣлку лiкеры по найтуньшой цѣнѣ.

Незабувайте за него.

R. H. MORGAN,
9 W. CENTER ST. SHENANDOAH PA

ФАБРИКАНТЪ

Прапорôвъ (фанъ) Хоруговъ, Одзнакъ, Пасовъ. Шапокъ для Братствъ.

Фана для паради зъ найлѣпшого сдвабу; чотыри и пôвъ черезъ шесть и пôвъ стôпъ со всѣма приборами $25, и 26.75

Прапоры больши зъ найлѣпшой матерiи по $32.00 $35.00 $45.00 и $50.00

Пишѣть по цѣнники и по пробу до:

R. H. MORGAN
9 W. Centre Str.
SHENANDOAH, Pa.

Молись, трудись, тверезись, учись, до „Союза" запишись, до читальнѣ ходи! Бога въ серцю май, ближняго люби, церковъ посѣщай, „Свободу" читай! Русь святу люби, доброму научай ся, грошей не марнуй, въ процеса не вдавай ся! Въ льотерiю не грайте, тôлько грôшь щадѣть. Братя! намъ треба „Народного Дому" ану скинтесь по центови! Се не запоминайте!..... Буде зъ васъ!